

זוהר הקטנים על הגדולים

ביחסי הורים וילדים ניתן לראות פעמים רבות דפוסי התנהגות של היררכיה מאד ברורה ושולטת, בה ההורים הם המובילים והמבינים, והילדים צריכים לחקות אותם ולגדול באותה הדרך.

המגיד ממזריטש אומר: "כמו האב שרואה את בנו משחק באגוזים, אז מחמת אהבתו משחק גם הוא עמו... מצמצם את שכלו הגדול ושורה בקטנות שיוכל הקטן לסבול. אבל אם היה מתנהג עמו לפי שכלו - לא היה הבן יכול לסבול, ולא היה האב מקבל תענוג ממנו." ועל פי דברים אלו מציע פרופ' רוטנברג סוג אחר של קשר בין הורים לילדים בו ההורה מפנה מקום לילד, וכך שניהם גדלים.

לדבריו, "האב מצמצם את עצמו, מוותר על מעמדו... ודווקא הוויתור הזה מסייע לאב להגשים את ישותו כאב וכמורה, ומאפשר גם לבן להתקדם לקראת אביו, ובהתבגרו הוא מצמצם את עצמו כדי לשמוע בקול האב." (מבוא לפסיכולוגיית הצמצום, עמ' 42).

נראה לי שניתן לראות רמז לדברים אלו ברש"י הראשון בפרשה "אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים", הגדולים יכולים להיות זוהרים יותר כאשר הם ירגישו שיש להם מה לקבל גם מהקטנים, 'להזהיר גדולים על ידי הקטנים'.

הרב אליהו האיתן

רב משיב במכון פועה ומרבני
המכון הישראלי למשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם